

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

державної політики
і законодавства
**ПРО ЕКОСИСТЕМНІ
ПОСЛУГИ**

ВИКЛИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ:

- У плануванні (економічному, державному) ігноруються екологічні функції, які фактично виконує довкілля для людей
- У розрахунку шкоди довкіллю, компенсацій за втрати нехтують втратами природних об'єктів (малих річок тощо), витратами на їх відновлення, їх значимістю для добробуту
- Не відома справедлива «економічна» ціна втрати природних територій / екосистем
- Не вистачає інструментів і кваліфікованої інформації для оцінки впливів на природні екосистеми та їх функції
- Відсутня нормативно-правова база для розв'язання цих питань

ПОТРЕБИ, ЩО НАЗРІЛИ:

- Політика щодо врахування екосистемних послуг у плануванні, управлінні, прийнятті рішень
- Законодавство про екосистемні послуги та їх збереження
- Включення / розширення відповідних норм у секторальне законодавство (ліси, екомережа, земельне законодавство тощо)
- Включення до програм (регіонального розвитку, секторальної бюджетної підтримки) плану заходів щодо оцінки ЕП, управління ризиками для ЕП, поширення інформації
- Координація політики і дій у цій сфері з відповідними інституціями / проектами ЄС

ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ

(далі – ЕП)

- ➔ **ЕП** – це вигоди, які отримує людина (людство) від функціонування екосистем за природними законами
- ➔ **Основні джерела ЕП** – екосистеми у природному стані (ЄС: «природний капітал, що надає послуги людям»)
- ➔ **ЕП** є прямим і непрямим внеском екосистем у суспільний добробут (Millenium Ecosystem Assessment, ООН)

ОСОБЛИВО ЗНАЧУЩІ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ –

ЕП з регуляції процесів у довіллі:

відновлення та очищення ґрунтів, деградованих земель, захист від ерозії, зсувів, опустелювання

захист від стихійних лих, паводків, пожеж. Берегоукріплення

перероблення та дезактивація відходів

пом'якшення несприятливих кліматичних умов, таких як «погодні гойдалки», регуляція температури земної поверхні

природний захист від шкідників та інфекцій

очищення вод і водообмін

захист населених пунктів та ріллі від буревіїв, пилових бурь

Міністерство
захисту довкілля
та природних ресурсів
України

ПІД ВПЛИВОМ ІНТЕНСИВНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЕП ПОСТУПОВО ДЕГРАДУЮТЬ

(результати Millenium Ecosystem Assessment, ООН)

Інформація про наслідки
деградації ЕП на глобальному
рівні - **більш достовірна**

На регіональному і локальному
– **більше невизначеностей
про стан ЕП**

ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНІ НАСЛІДКИ ДЕГРАДАЦІЇ ЕП:

«погодні гойдалки» у регіональному кліматі

раптова втрата джерел прісної води

безповоротна втрата водного стоку річок

«мертві зони» у прибережних водах

раптове поширення хвороб та
шкідників

втрата бази біоресурсів для
рибальства

деградація ґрунтів та земель

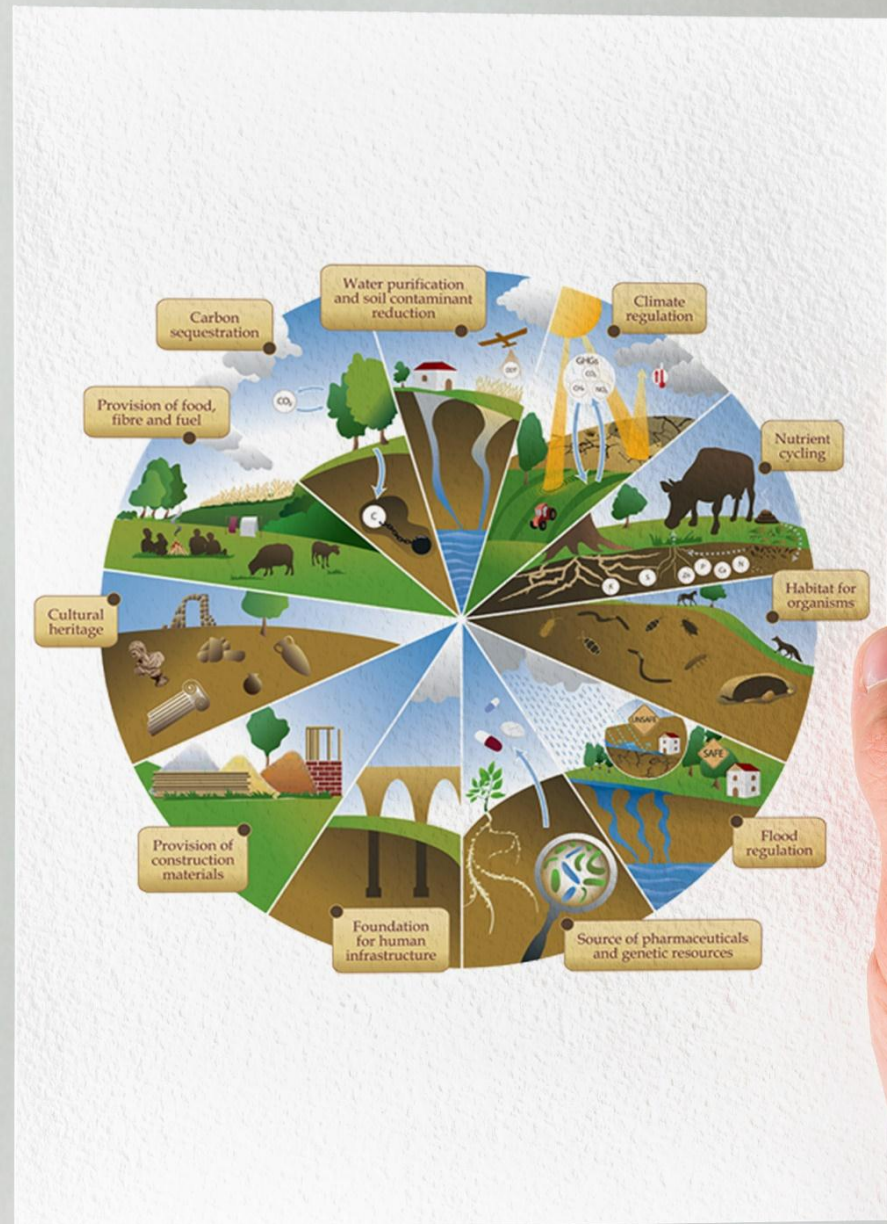

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕП – ВАЖЛИВА УМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Монетизувати ЕП – дуже
важке завдання

Однак, ЕП і природний
капітал чинять значно
більший внесок у добробут
людей, ніж обіг товарів та
послуг на ринку

ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ЗАХОДИ

- 1 Інтегрування норм і політики щодо ЕП до секторальних політик (сільське, лісове господарство, водна і морська політика, ін.)
- 2 Реалізація політики на регіональному рівні, у т.ч. в рамках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки
- 3 Нове законодавство (Закон) про збереження ЕП
- 4 Пріоритезація ЕП на регіональному рівні і адаптивне управління екосистемами, що надають ЕП
- 5 Оцінка стану екосистем та їхніх ЕП, вигод від ЕП, ризиків для ЕП. Розробка інструментів для оцінки ЕП (у т.ч. монетарної)
- 6 Розробка економічних інструментів та механізмів фінансування щодо оцінки та збереження ЕП (принципу «забруднювач платить», оплати за ЕП, ін.)
- 7 Включення ЕП до державної статистики та обліку. За аналогією з SEEA Ecosystem Accounting ЄС
- 8 Освіта і поширення інформації

ПРОПОНОВАНИЙ **ЗМІСТ** ПРОЕКТУ ЗАКОНУ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕП:

